

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 19, 25, 82, 86 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas)

Projekto rengėjas Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija

Projekto tikslas Projektu siekiama sudaryti sąlygas centralizuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų funkciją, stiprinti pirkimų atlikimo profesionalumą – įdiegti pirkimų specialistų atestavimo sistemą, taip pat tobulinti teisinį reglamentavimą – išspręsti perkančiosioms organizacijoms praktikoje kylančias problemas. Įstatymų projektai padės įgyvendinti Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 293–294 punktuose nurodytus prioritetus: užtikrinti skaidresnius ir efektyvesnius viešuosius pirkimus juos centralizavus ir pasiekti aiškiai įvardytą tikslą, kad viešuosius pirkimus vykdytų tik tinkamos kvalifikacijos ir gebėjimų specialistai, taip pat 273 punkto nuostatą, kuria numatoma sudaryti sąlygas bendruomenių organizacijoms ir nevyriausybiniams organizacijoms dalyvauti įgyvendinant regioninę politiką, numatyti galimybes finansuoti administracines bendruomenių įgyvendinamų projektų išlaidas, peržiūrėti ir supaprastinti viešųjų pirkimų taisykles.

Nuostatomis dėl centralizavimo ir profesionalumo siekiama spręsti nepakankamos kompetencijos vykdant pirkimus problemą, dėl kurios Europoje atliktais tyrimais prarandama keturis kartus daugiau lėšų nei dėl korupcijos.

Nuostatos dėl nevyriausybinių organizacijų pirkimų, kuriomis siūloma nereikalausti taikyti viešųjų pirkimų taisyklių atliekant mažareikšmius pirkimus, parengtos atsižvelgiant į tai, kad praktikoje nevyriausybinių organizacijos (ypač mažos organizacijos) susiduria su sunkumais vykdydamos viešuosius pirkimus, nes neturi žinių šioje srityje ir, turėdamos nedidelį biudžetą, negali pasitelkti šios srities specialistų.

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)*

Poveikis atitinkamai sričiai:

Viešiesiems pirkimams

Projekto nuostatomis dėl centralizavimo ir profesionalumo stiprinimo bus sukuriama palankios sąlygos efektyviau ir skaidriau administruoti viešųjų pirkimų funkcijas, optimizuoti žmogiškuosius ir finansinius išteklius, didinti viešųjų pirkimų specialistų kompetenciją, specializaciją ir ekspertų lygio žinių sutelktumą. Pasitelkus centrines perkančiąsias organizacijas ir įtvirtinus pirkimų specialistų atestavimo sistemą viešieji pirkimai bus efektyviau išnaudojami kaip strateginė priemonė siekiant tvaraus ekonomikos augimo, socialinių, aplinkosauginių tikslų ar kuriant inovacijas, taip mažinant ir klaidų atliekant pirkimo procedūras tikimybę.

**Poveikis
valstybės
finansams**

Pirkimų specialistų mokymo ir žinių patikrinimo sistemai iki 2021 m. gruodžio 31 d. reikės papildomų biudžeto lėšų – 203 000 eurų ir vėliau – 40 000 eurų kasmet.

Profesionaliam ir sėkmingam viešųjų pirkimų atlikimo funkcijos centralizavimo pasirengimo etapui, kuris bus vykdomas 2020 metais, būtinas 250 tūkst. eurų finansavimas VŠĮ CPO LT, kurį planuojama skirti iš Vidaus reikalų ministerijos administruojamų Europos Sąjungos lėšų 2020 metais (2019 m. birželio 19 d. pasitarimo pas Ministrą Pirmininką protokolas Nr.6). Kitoms centrinėms perkančiosioms organizacijoms finansavimas nereikalingas, nes lėšų perskirstymas vyks tarp atitinkamų ministrų valdymo srityje veikiančių įstaigų. Vyriausybei pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų centralizavimas bus įgyvendintas iki 2024 metų. Tai leis kasmet sutaupyti 6,5 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų.

**Poveikis
administracinei
naštai**

Atleidus mažas nevyriausybines organizacijas ar kitas panašaus pobūdžio perkančiąsias organizacijas nuo įpareigojimų skelbti sutartis, rengti visų per kalendorinius metus sudarytų pirkimo sutarčių ataskaitas, (nuo 2023 m.) rengti viešųjų pirkimų planus, šiems subjektams administracinė našta sumažėtų kasmet apie 0,3 mln. eurų ir jie galėtų lanksčiau ir aktyviau dalyvauti įgyvendinant regioninę politiką ir spendžiant visuomenei aktualius klausimus.

**Poveikis
konkurencijai**

Įstatymo projekto nuostatos paskatins smulkiojo ir vidutinio verslo dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose, nes centrinės perkančiosios organizacijos, pažangiai valdydamos informaciją, gali aktyviai informuoti ir skatinti tiekėjus dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, taip didinti tiekėjų konkurenciją ir valdyti galinčias kilti rizikas. Profesionalesnis pirkimų vykdymas užtikrins sąžiningesnes tiekėjų dalyvavimo pirkimuose sąlygas.

Atleidus mažas nevyriausybines organizacijas ar kitas panašaus pobūdžio perkančiąsias organizacijas nuo įpareigojimų atlikti mažos vertės pirkimų procedūras, rengti visų per kalendorinius metus sudarytų pirkimo sutarčių ataskaitas, skelbti pirkimų sutartis, viešųjų pirkimų planus, bus padedama kurti palankią aplinką nevyriausybiniams organizacijoms, užtikrinti tinkamas jų, kaip svarbaus pilietinės visuomenės elemento, veiklos sąlygas.

Atsižvelgiant į tai, kad siūlomu pakeitimu dėl nevyriausybinių organizacijų atliekamų pirkimų nustatoma 58 000 metinių pirkimams skiriamų lėšų riba, darytina prielaida, kad didžioji dalis tokių nevyriausybinių organizacijų atliekamų pirkimų vertė bus mažesnė kaip 10 000 Eur, tai yra žemiau ribos, iki kurios, pagal galiojantį teisinį reguliavimą, norėdama įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, perkančioji organizacija gali kreiptis į vieną tiekėją neorganizuodama konkurencingos pirkimo procedūros. Todėl, nors ir gali būti apribojamos ūkio subjektų galimybės konkuruoti, bus galima netaikyti viešųjų pirkimų taisyklių tik mažareikšmiuose pirkimuose ir neigiamo poveikio konkurencijai nebus arba jis bus minimalus.

Kita svarbi informacija

Viešųjų pirkimų centralizavimo poveikio vertinimas buvo pateiktas išorės ekspertams atlikus Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų, Vyriausybės įstaigų, Vyriausybės atstovų tarnybų, atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų įstaigų, kurių savininko teisės ir pareigos įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija (toliau – Įstaigos), atliekamų viešųjų pirkimų funkcijos peržiūrą. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 29 d. pasitarimo protokolo Nr. 39 13 klausimo „Dėl viešųjų pirkimų vykdymo funkcijos centralizavimo“ įpareigojimą ir įvertinusi minėtos peržiūros rezultatus bei numatomą poveikį, pateikė Vyriausybei pasiūlymus dėl Įstaigų viešųjų pirkimų vykdymo funkcijos centralizavimo. Šiems pasiūlymams Vyriausybė pritarė Vyriausybės 2019 m. kovo 27 d. pasitarimo protokolu Nr. 13 ir įpareigojo Ekonomikos ir inovacijų ministeriją pateikti teisės aktų projektus jiems įgyvendinti.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Neringa Andrijauskienė
Pareigos	vyriausioji specialistė
Institucija (padalinys)	Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Viešųjų pirkimų politikos skyrius
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	tel. 8 706 64 839, el. p. Neringa.Andrijauskiene@eimin.lt

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Virginijus Sinkevičius